

Αθήνα, 14 Ιουνίου 2019

Αρ. Πρωτ.158/ΔΣ

Προς: Γραμματέα ΜΕΡΑ25, κ. Βαρουφάκη Γιάνη

Θέμα: Η ανοιχτή διακυβέρνηση ως προϋπόθεση εξωστρέφειας και ανάπτυξης

Αξιότιμε κύριε Βαρουφάκη,

Σας στέλνουμε την επιστολή αυτή ως Οργανισμός Ανοιχτών Τεχνολογιών (ΕΕΛ/ΛΑΚ — eellak.gr) προκειμένου να σας ενημερώσουμε και να σας ζητήσουμε να στηρίξετε συγκεκριμένες πολιτικές παρεμβάσεις που μπορούν να ωφελήσουν πολυεπίπεδα τη δημοκρατία μας και την οικονομία μας.

Το κεντρικό πρόταγμα για την μετά την κρίση εποχή είναι η ανάπτυξη, η βελτίωση των υπηρεσιών προς τον πολίτη και η εμβάθυνση της συμμετοχής στις αποφάσεις της διοίκησης. Η δημιουργία μιας πραγματικά ανοιχτής κοινωνίας και οικονομίας μπορεί να συνεισφέρει ουσιαστικά όχι μόνο στην αναβάθμιση της καθημερινότητας, αλλά και σε μια ισορροπημένη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη.

Βασική προϋπόθεση για τα ανωτέρω αποτελεί η ενίσχυση και εμβάθυνση της ανοιχτής διακυβέρνησης και η προώθηση μεταρρυθμίσεων που επιτρέπουν την ουσιαστική πρόσβαση στη δημόσια πληροφορία, το άνοιγμα των δεδομένων για τον πολίτη και την επιχείρηση και τη μείωση του διοικητικού κόστους μέσα από δράσεις διαλειτουργικότητας και ανοιχτής παροχής

ψηφιακών υπηρεσιών.

Περαιτέρω, ακολουθώντας εμβληματικές ευρωπαϊκές πολιτικές όπως αυτή της Ενιαίας Ψηφιακής Αγοράς, θα πρέπει να αναζητηθούν συνέργειες ανάμεσα στην ακαδημαϊκή και ερευνητική κοινότητα, το δημόσιο και ιδιωτικό τομέα και την κοινωνία των πολιτών στη βάση της ανοιχτής διάθεσης υποδομών, υπηρεσιών και δεδομένων.

Παρακάτω παραθέτουμε προτάσεις για την ενίσχυση της ανοιχτής διακυβέρνησης οι οποίες προάγουν τη διαφάνεια και την ενεργή συμμετοχή και ενημέρωση των πολιτών. Φυσικά, η προσπάθεια δεν εξαντλείται στις παρακάτω προτάσεις. Είναι όμως ένας καμβάς, πάνω στον οποίο προτείνουμε σε συνεργασία με τα πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα μέλη της ΕΕΛΛΑΚ (<http://go.eellak.gr/meli>) να σχεδιάσουμε και να υλοποιήσουμε συνεργατικά με τον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα τις αναγκαίες επεκτάσεις.

Πιο συγκεκριμένα:

- 1. Εφαρμογή του Νόμου 4048/2012 για τη Ρυθμιστική Διακυβέρνηση: Αρχές, Μέσα και Διαδικασίες για την Καλή Νομοθέτηση.** Εκτός των άλλων, ο νόμος περιλαμβάνει κατευθύνσεις και διαδικασίες για την κωδικοποίηση και απλοποίηση της νομοθεσίας, τη μελέτη των κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεων της νομοθεσίας, τη διεύρυνση και αξιοποίηση της δημόσιας διαβούλευσης κ.ά.. Παρά την ψήφισή του, παραμένει ουσιαστικά ανενεργός και παραβιάζεται μέσα από την κατάχρηση των Πράξεων Νομοθετικού Περιεχομένου, των τροπολογιών της τελευταίας στιγμής και αμέτρητων, εκτός του σκοπού του νόμου, κανονιστικών πράξεων των υπουργών. Μόνο εάν η νομοθεσία ψηφιοποιείται-κωδικοποιείται στην πηγή και διαχειρίζεται υποχρεωτικά από ένα σύστημα ανάλογο της Διαύγειας θα μειωθεί η πολυνομία.
- 2. Ενίσχυση και εφαρμογή του νομοθετικού πλαισίου για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση (N.3979/2011)** και υλοποίηση των δεσμεύσεων που έχει αναλάβει η Ελλάδα στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας για την Ανοιχτή Διακυβέρνηση (Open Government Partnership (OGP <http://www.opengovpartnership.org/country/greece>)). Ειδικότερα, την έγκαιρη και για επαρκές χρονικό διάστημα δημόσια διαβούλευση όλων των σημαντικών νομοθετικών πρωτοβουλιών και πολιτικών αποφάσεων και την καθιέρωση διαδικασιών πλήρους διαφάνειας τόσο στην πρόσληψη όσο και στην εξέλιξη όλων των μετακλητών υπαλλήλων και όλων των στελεχών δημοσίων οργανισμών, αλλά και την καθιέρωση ενεργητικής διαφάνειας στη σύνθεση και λειτουργία της Μόνιμης Ελληνικής Αντιπροσωπείας (ΜΕΑ), ειδικά σε σχέση με τη διαπραγμάτευση Κοινοτικών πολιτικών και Κοινοτικής νομοθεσίας.
- 3. Εφαρμογή του νόμου για τα ανοιχτά δεδομένα (N. 4305/2014)** σύμφωνα με τον οποίο καθιερώθηκε η αρχή της εξ ορισμού ανοιχτής διάθεσης και περαιτέρω χρήσης της δημόσιας πληροφορίας αλλά και του άρθρου 58 του [N.4178/2013](#) που αφορά τα

γεωχωρικά δεδομένα σύμφωνα με το οποίο, «Τα δημόσια δεδομένα της ΕΚΧΑ Α.Ε. διατίθενται σε οποιονδήποτε τρίτο δωρεάν και με τις κατάλληλες ανοιχτές άδειες,

εφόσον πρόκειται να χρησιμοποιηθούν για μη εμπορικούς σκοπούς». Το άνοιγμα των δεδομένων αποτελεί βασικό πυλώνα της ενιαίας ευρωπαϊκής ψηφιακής αγοράς και κεντρική πολιτική για την ενίσχυση της ψηφιακής οικονομίας και την επίτευξη ισόρροπης ανάπτυξης χωρίς αποκλεισμούς. Περαιτέρω χρειάζεται μια ουσιαστική και ολοκληρωμένη η κωδικοποίηση της σχετικής νομοθεσίας και σύνδεσης της με τις δεσμεύσεις σε σχέση με την Open Government Partnership.

4. **Ενίσχυση της Διαύγειας (N.3861/2010) με την υλοποίηση του νομοθετικού πλαισίου**, την κατάργηση των εξαιρέσεων και την εισαγωγή ρυθμίσεων που θα έχουν ως στόχο την επέκταση του πεδίου εφαρμογής της στο σύνολο των πράξεων της δημόσιας διοίκησης (εκτός εκείνων που αφορούν σε εθνική ασφάλεια, ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, εμπιστευτική πληροφορία και απόρρητα αναγνωρισμένα από το νόμο). Επιπλέον, προτείνεται η επέκταση των υποχρεώσεων της Διαύγειας και στην εκτέλεση συμβάσεων κάθε ιδιώτη που παρέχει δημόσια υπηρεσία (π.χ. με παραχώρηση ή ΣΔΙΤ) και τους ιδιώτες που συμβάλλονται με το δημόσιο ως εργολάβοι ή υπεργολάβοι.
5. **Ενίσχυση της Κοινοβουλευτικής Διαφάνειας και αναβάθμισης των εργαλείων δημοσιότητας, λογοδοσίας και κοινωνικού ελέγχου της νομοθετικής εξουσίας**, μέσα από την ιστοσελίδα της Βουλής, με έμφαση στα οικονομικά των κομμάτων, των βουλευτών και των συνεργατών τους. Ειδικά για την Κοινοβουλευτική Διαφάνεια έχουμε αυτοδεσμευτεί ως κράτος στο [OGP](#) να υπάρξει διαφάνεια στην διαδικασία σύνταξης και ψήφισης όλων των νομοσχεδίων με ανοιχτά δεδομένα για κάθε βήμα και διάδραση σε πραγματικό χρόνο μέσω διαδικτύου.
6. **Λήψη μέτρων για την ενθάρρυνση της υιοθέτησης ανοιχτού λογισμικού και ανοιχτών τεχνολογιών στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα**. Η υιοθέτηση του ανοιχτού λογισμικού και ανοιχτών τεχνολογιών συμβάλλει στην προσαρμογή τεχνολογικών καινοτομιών παγκοσμίως επιπέδου στην τοπική οικονομία. Αυτό δημιουργεί προστιθέμενη αξία που μπορεί να αποτελέσει ανταγωνιστικό στοιχείο στην παγκόσμια αγορά. Οι ανοιχτές τεχνολογίες μπορούν να ελαττώσουν τα εμπόδια για την είσοδο επιχειρήσεων στην εγχώρια και την παγκόσμια αγορά, ενώ, επιπλέον, προκύπτουν σημαντικά οφέλη για την τοπική οικονομία κυρίως μέσω αύξησης της απασχόλησης αποτρέποντας έτσι τη διαρροή ειδικών (brain drain) στο εξωτερικό. Επιτυγχάνεται δηλαδή, η δημιουργία ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος για τη βελτίωση του ανταγωνισμού και την ενίσχυση της παραγωγικότητας παρέχοντας ταυτόχρονα την ευκαιρία για περαιτέρω καινοτομία.
7. **Σύστημα Παρακολούθησης και Ελέγχου Κυβερνητικού έργου**. Προτείνουμε την αξιοποίηση της υπάρχουσας εμπειρίας σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο με στόχο τη λειτουργία συστήματος παρακολούθησης, διαφάνειας και συντονισμού του κυβερνητικού έργου και την αξιολόγηση των κρατικών υπηρεσιών. Το σύστημα πρέπει

να ενημερώνεται υποχρεωτικά από όλους τους φορείς του δημοσίου τομέα και να παρέχει ανοιχτά δεδομένα, ώστε να αποτελεί το μέσο που θα βοηθήσει στην έγκαιρη αντιμετώπιση των όποιων δυσκολιών προκύπτουν στην υλοποίηση του κυβερνητικού προγράμματος. Σε αυτή την προσπάθεια οφείλουμε να συμβάλουμε όλοι ανεξάρτητα από τις ιδεολογικές, τεχνολογικές ή επιστημονικές διαφορές που μπορεί να έχουμε γιατί είναι ο μόνος τρόπος να υπάρχουν δημόσια διαθέσιμα στοιχεία για την αποτελεσματική υλοποίηση του κυβερνητικού προγράμματος.

8. Ενσωμάτωση της διδασκαλίας των ανοιχτών τεχνολογιών σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης. Η συμμετοχή του πολίτη στην πολιτική, κοινωνική και οικονομική ζωή έχει ως προϋπόθεση την εξοικείωσή του με την τεχνολογία όχι ως καταναλωτή της αλλά ως συνδημιουργού και διαμορφωτή της. Η κατανόηση και εμπέδωση στις συνειδήσεις των πολιτών, από τη μικρότερη δυνατή ηλικία, ότι υπάρχουν ανοιχτές τεχνολογίες που μπορούν απελευθερώσουν τις δημιουργικές τους ικανότητες, δεν έχει μόνο αναπτυξιακό χαρακτήρα: η χρήση και δημιουργία ανοιχτών τεχνολογιών (λογισμικό, hardware, δεδομένα, περιεχόμενο) αποτελεί βαθιά πολιτική πράξη που εκφράζει το δικαίωμα όλων μας να συμμετέχουμε με ισότιμους όρους σε κάθε έκφραση της σύγχρονης ζωής. Αυτό αποτελεί το μεγαλύτερο διακύβευμα για κάθε κυβέρνηση και πάνω σας καλούμε να τοποθετηθείτε.

9. Κατάρτιση και εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου οδικού χάρτη για την Ανοιχτή Επιστήμη: Μολονότι έχουν πραγματοποιηθεί πολύ σημαντικά βήματα στον τομέα της ρύθμισης της Ανοιχτής Πρόσβασης και Ανοιχτής Επιστήμης, υπάρχει άμεση ανάγκη για τη δημιουργία μιας ενιαίας και συγκροτημένης σχετικής εθνικής πολιτικής που να καλύπτει ολόκληρο το φάσμα της ανοιχτής επιστήμης, από την υποστήριξη των σχετικών επιστημονικών και ψηφιακών υποδομών, μέχρι την παροχή και διάθεση των σχετικών δεδομένων και την παροχή των σχετικών εκπαιδευτικών υπηρεσιών. Με δεδομένη τη σημασία του Ευρωπαϊκού Νέφους για την Ανοιχτή Επιστήμη για την ευρωπαϊκή οικονομία και έρευνα, σας ζητούμε να καθορίσετε τη θέση σας και τους τρόπους με τους οποίους σκέφτεστε να ενισχύσετε τις σχετικές πολιτικές και πρωτοβουλίες,

Συμπερασματικά, με την επιστολή μας αυτή ως ΕΕΛ/ΛΑΚ (eellak.gr) σας ζητούμε να λάβετε υπόψιν, να συζητήσετε και να δεσμευτείτε για τις παραπάνω παρεμβάσεις, μια και αυτές μπορούν να ωφελήσουν πολυεπίπεδα τη δημοκρατία μας και την οικονομία μας.

Η υλοποίηση των πολιτικών ανοιχτής διακυβέρνησης δεν είναι πολυτέλεια αλλά αναγκαιότητα: αφορά τον πολίτη που θέλει να γνωρίζει πού πάνε οι φόροι του ή τα δημοτικά του τέλη, αφορά τον επαγγελματία που έχει ανάγκη από ανοιχτή πρόσβαση στα πληροφοριακά συστήματα του δημοσίου για να συμπληρώνει αυτόματα τα στοιχεία του και όχι να αναγκάζεται να συμπληρώνει χειρωνακτικά τα ίδια στοιχεία σε κάθε σύστημα, αφορά όλους τους πολίτες που θέλουν να έχουν πρόσβαση στις υπηρεσίες που χρησιμοποιούν καθημερινά από το κινητό τους τηλέφωνο. Αφορά κυρίως την τοπική ανάπτυξη και την δημιουργία νέων εξειδικευμένων

θέσεων εργασίας.

Η ανοιχτότητα και η προστασία των κοινών αγαθών αφορούν όλους μας.

Είμαστε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε περαιτέρω πληροφορία.

Με εκτίμηση,
Ο πρόεδρος του ΔΣ

Διομήδης Σπινέλλης